Factor C-voorbereiding op intakegesprek

23/11/2021

Doel

Het primaire doel is gericht op het voorkomen van blootstelling van jonge kinderen aan lood vanuit de bodem. Amsterdammers moeten weten dat in de oude binnenstad, dorpskernen en lintbebouwing lood in de grond zit. En dat het inname van lood negatieve gevolgen kan hebben op het leervermogen van jonge kinderen tot 6 jaar.

Aanleiding

Vroeger wisten mensen niet dat lood gevaarlijk was. Afval met lood kwam in de grond terecht. Lood zit al eeuwenlang in de Amsterdamse grond en gaat niet vanzelf weg.

Als jonge kinderen bij het buitenspelen vieze vingers met aarde in hun mond steken, kunnen zij lood binnenkrijgen. De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat kinderen in de stad zo min mogelijk grond binnenkrijgen die met lood is vervuild.

We hebben de grond in bijna alle openbare speelplaatsen, bij kinderdagverblijven en schooltuinen op lood geïnventariseerd. En daar waar nodig de verontreiniging verwijderd.

De plekken waar nog wel lood in de bodem kan zitten zijn privétuinen, of in tuinen van wooncorporaties, volkstuinen en andere plaatsen waar intensief contact met de bodem plaats vind.

Om de blootstelling in tuinen te verminderen is de ‘wijksgewijze aanpak’ ontwikkeld. Hierbij worden tuineigenaren aangeschreven met het aanbod om gratis de tuin te laten onderzoeken op lood. Op basis van de resultaten van het onderzoek krijgen de bewoners adviezen over het gebruik van de tuin en eventueel om op een natuurlijk moment de tuin te saneren. Deze aanpak is uitgetest in de Staatsliedenbuurt in de vorm van een pilot, deze is uitgevoerd vanaf april tot en met oktober 2021. Het plan is om deze aanpak stadsbreed uit te rollen in mei 2022.

Beoogd resultaat

Met de wijksgewijze aanpak willen wij alle bewoners bereiken die in een gebied woont waar verhoogde loodgehalten voorkomen en deze bewoners stimuleren om bewust om te gaan met de bodem en indien nodig de bodemkwaliteit te verbeteren. Het programma moet een gedragsverandering realiseren, waarbij niet alleen in de tuinen, maar ook in de omgeving blootstelling aan verontreinigde grond wordt voorkomen.

Op lange termijn (50 jaar) streven wij naar een schone contactzone, waardoor dit bewustzijn niet geborgd hoeft te worden.

Stakeholders

- Woningcorporaties
- VvE's
- Buurttuinen /Hoveniers/aannemers
- Volkstuinverenigingen
- Media
- Omgevingsdienst
- Huisartsen
- GGD
- Afdeling bodem gemeente Amsterdam
- Bestuur en communicatie stadsdelen
- Bureau binnentuinen
- Waternet rainproof
- RIVM (i.v.m. effectiviteit gebruiksadviezen)
- Wethouder
- Persvoorlichter G&O
- Raadsleden
- Directie wonen

Stand van zaken/opbrengst eerdere fasen plus waar sta je nu?

In opdracht van Grond en Ontwikkeling heeft OIS een enquête uitgezet onder bewoners van de Staatsliedenbuurt die eerder zijn benaderd voor een gratis risicocheck en loodmeting. Doel van de enquête is om inzicht te krijgen in de mening van bewoners over deze aanpak, zowel over de communicatie als de risicocheck, indien hier gebruik van is gemaakt. Daarnaast is Grond en Ontwikkeling geïnteresseerd in de beweegredenen van bewoners die geen gebruik hebben gemaakt van het aanbod.

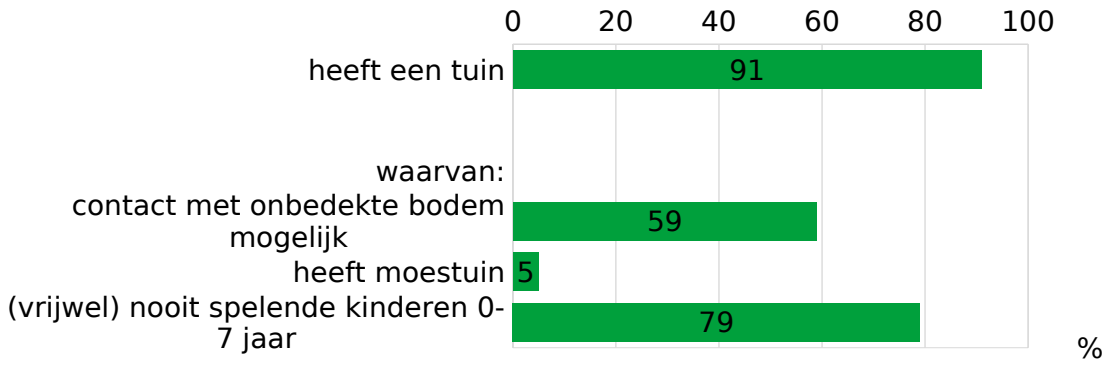
Respons

- Van de 410 benaderde adressen hebben 143 huishoudens deelgenomen aan de enquête, waarvan 87% face-to-face en 13% online.
- De onderzoekspopulatie is relatief hoogopgeleid: 85% heeft een hbo of een WO-opleiding afgerond.

Relevantie van de campagne

- 91% van de respondenten heeft een tuin, waarbij 59% aangeeft dat er contact met onbedekte bodem mogelijk is. Slechts 5% van de respondenten met een tuin heeft een moestuin.
- Bij 79% van de respondenten spelen (vrijwel) nooit kinderen van 0-7 jaar in de tuin, en van deze groep verwacht 80% dit ook in de nabije toekomst niet.

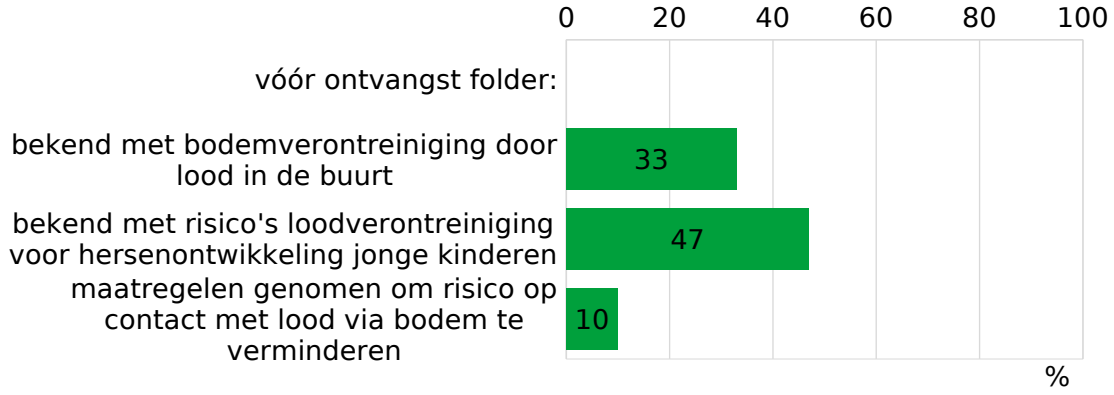
Tuinbezit, kenmerken van tuin en risico's voor spelende kinderen, in procenten

Bekendheid met risico's

- 65% van de respondenten was vóór ontvangst van de folder niet bekend met de aanwezigheid van loodverontreiniging in hun buurt.
- 47% van de respondenten wist vóór ontvangst van de folder dat bodemverontreiniging met lood negatieve effecten kan hebben op de hersenontwikkeling van jonge kinderen.
- 87% van de respondenten nam niet eerder al maatregelen om de kans op blootstelling aan lood via de bodem te verminderen; 10% trof wel eerder al maatregelen.

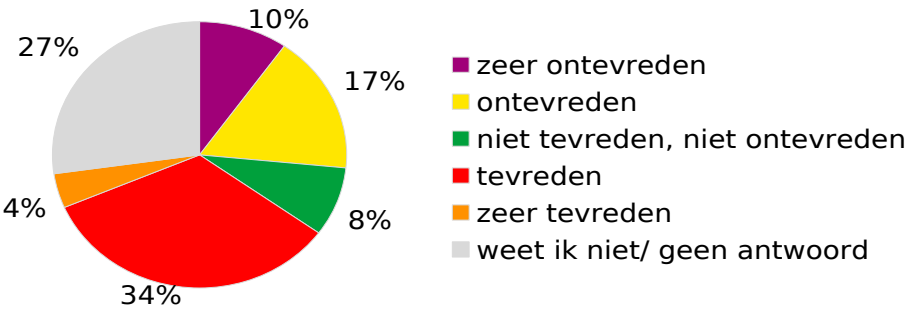
Bekendheid met risico's vóór ontvangst van de gemeentefolder, in procenten

Beoordeling informatievoorziening

- 38% van de respondenten is (zeer) tevreden over de informatievoorziening door de gemeente; 27% is (zeer) ontevreden.
- Er blijkt vooral behoefte te zijn aan meer digitale informatie en aan informatie in het Engels.
- Ruim de helft van de respondenten heeft er geen behoefte aan om op een andere wijze geïnformeerd te worden. Wanneer hier wel behoefte aan is gaat het relatief vaak om mailcontact.

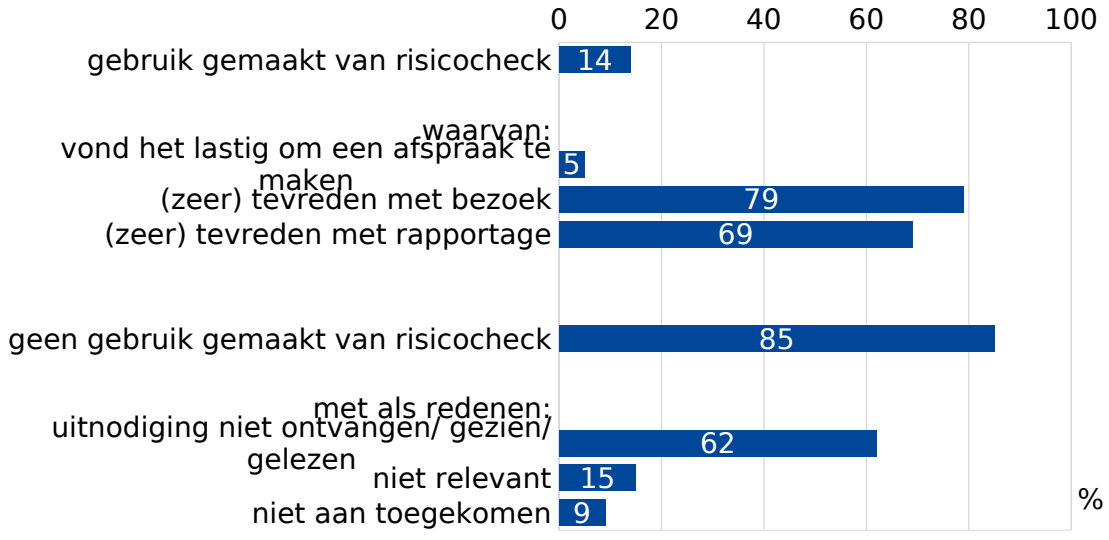
Tevredenheid met informatievoorziening door gemeente, in procenten

Evaluatie risicocheck

- 14% van de respondenten heeft gebruik gemaakt van de aangeboden gratis risicocheck; 85% deed dit niet.
- De meest genoemde redenen om geen gebruik te maken van de risicocheck zijn: de uitnodiging niet ontvangen, gezien of gelezen hebben (62%), het niet relevant vinden (15%) of er niet aan toegekomen zijn (9%).
- Van de respondenten die wel gebruik hebben gemaakt van de risicocheck vond 84% het niet moeilijk om een afspraak te maken; 5% ondervond wel moeilijkheden.
- Daarnaast was 79% van de respondenten bij wie een risicocheck heeft plaatsgevonden (zeer) tevreden met het bezoek en 69% was minimaal tevreden met de rapportage.
- 84% van de respondenten heeft naar aanleiding van het bezoek of de rapportage geen maatregelen genomen, omdat het niet nodig was. 11% heeft de tuininrichting veranderd en 5% is nog van plan maatregelen te nemen.

Evaluatie risicocheck, in procenten

Wat wil je uit de sessies halen? Per wanneer?

Interne en externe communicatie op orde maken, zodat we een goede basis hebben voor de communicatie van het programma

Een volledig beeld op hoe we deze campagne wijksgewijze het beste (communicatie-technisch) kunnen gaan uitrollen.

De bestuurlijke goedkeuring op het programma willen wij eind dit jaar vragen. Als de factor C sessies begin volgend jaar kunnen plaats vinden met ons team, dan kunnen wij hiermee het programmaplan aanvullen. We willen voor mei 2021 het plan van aanpak op een rij hebben om z.s.m. van start te kunnen.